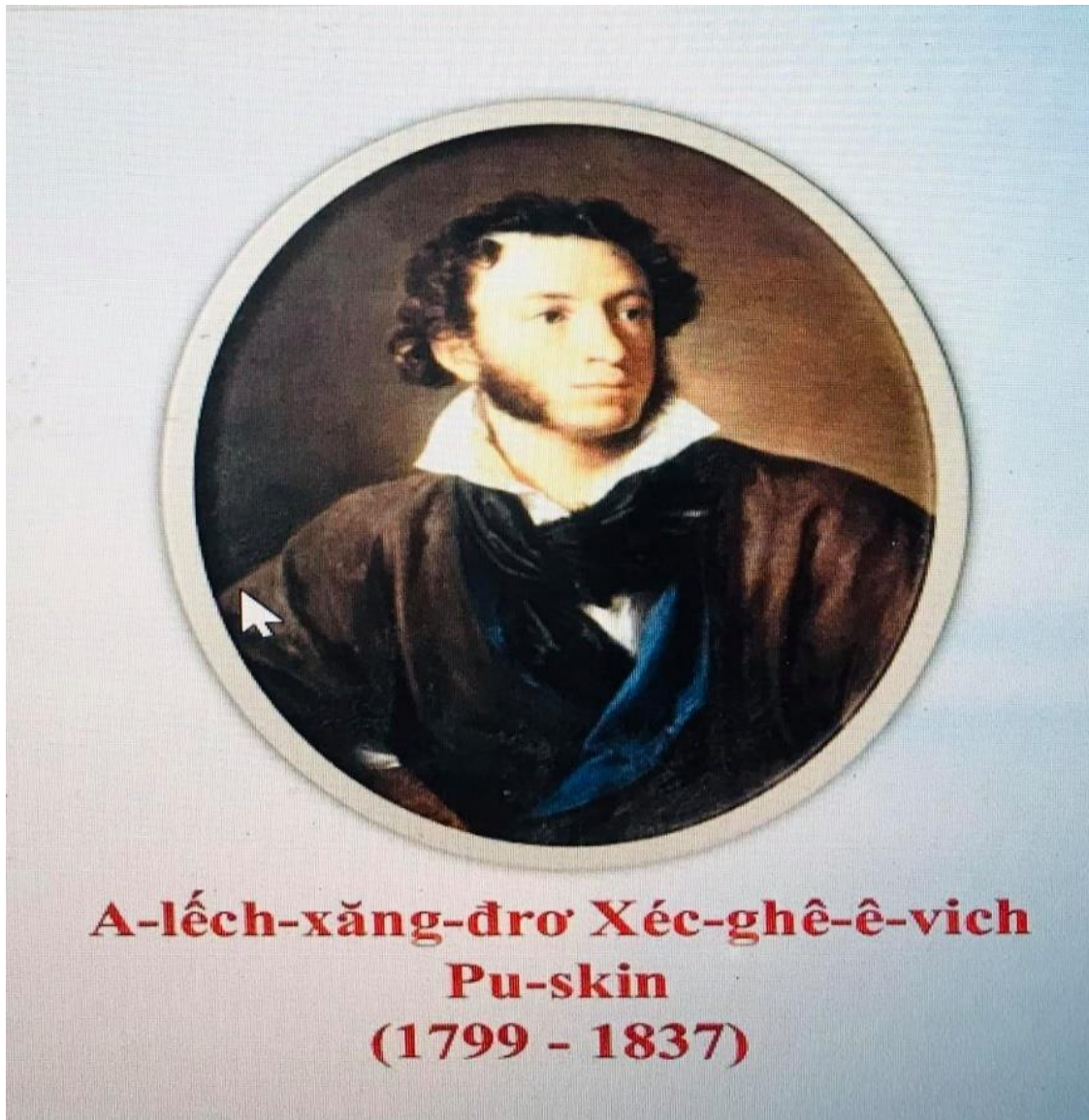

TÌM HIỂU CHUNG :

1. Tác giả: A-lếch-xan-đrơ Xéc-ghe-ê-vích Puskin (1799 – 1837)

- Xuất thân từ tầng lớp quý tộc nhưng ông có tư tưởng tiến bộ, chống chế độ chuyên chế Nga Hoàng độc đoán.
- Tài năng đa dạng, viết trường ca, truyện ngắn, kịch và thơ trữ tình.
- Sáng tác của ông thể hiện:
  - + Vẻ đẹp tâm hồn Nga, khao khát TỰ DO và TÌNH YÊU.
  - + Tiếng nói Nga trong sáng, thuần khiết, giản dị, chân thực.
- Người đặt nền móng đầu tiên cho văn học hiện thực Nga thế kỉ XIX. Gorki viết: *“Không có Pu-skin thì trong một thời gian rất dài sẽ không có Gôgôn, Lep Tôn-xtôi, Tuốc-ghe-nhép, Đôt-xtôi-ép-xki. Tất cả những con người vĩ đại này của nước Nga đều công nhận Pu-skin là tổ tiên tinh thần của mình”*.
- Là *“Mặt trời của thi ca Nga”*, nhà thơ vĩ đại *“có ý nghĩa to lớn không chỉ trong lịch sử văn chương mà trong cả lịch sử thức tỉnh của dân tộc Nga”*(N. A. Đô-brô-liu-bốp)

- **Sáng tác nhiều thể loại :**

- + Hơn 800 bài thơ trữ tình.
- + Tiểu thuyết bằng thơ : *Ép-gê-nhi Ô-nhê-ghin.*
- + Trường ca : *Ru-xlan và Li-út-mi-la, Người tù Cáp-ca-dơ.*
- + Truyện ngắn : *Cô tiểu thư nông dân, Con đằm pích,...*
- + Kịch : *Bô-rít Gô-đu-nốp.*
- + Ngụ ngôn...

2. Bài thơ: “Tôi yêu em” (1829)

* Hoàn cảnh ra đời:

- Bài thơ được viết năm 1829.
- Được khơi nguồn từ mối tình đơn phương của nhà thơ với A. A. Ô-lê-nhi-na – con gái Chủ tịch Viện Hàn lâm nghệ thuật Nga.
- Bài thơ vốn không có nhan đề. “Tôi yêu em” là do người dịch đặt.

TÔI YÊU EM

Tôi đã yêu em: tình yêu vẫn, có lẽ

Chưa tắt hẳn trong tâm hồn tôi;

Nhưng hãy để nó không làm phiền em thêm nữa;

Tôi không muốn làm em buồn vì bất cứ điều gì.

Tôi đã yêu em lặng thầm, vô vọng

Bị giày vò khi bởi sự rụt rè, khi bởi nỗi ghen tuông;

Tôi đã yêu em chân thành như thế đó,

dịu dàng như thế đó

Cầu trời cho em được người khác yêu thương

cũng như thế.

(Bản dịch sát nghĩa tiếng Nga)

Tôi yêu em đến nay chùng có thể

Ngọn lửa tình chưa hẳn đã tàn phai,

Nhưng không để em bận lòng thêm nữa

Hay hồn em phải gợn bóng u hoài

Tôi yêu em âm thầm, không hy vọng,

Lúc rụt rè khi hậm hực lòng ghen

Tôi yêu em, yêu chân thành đậm thắm

Cầu em được người tình như tôi đã yêu em

**Anna Olenina (1808-1888),
con gái của Chủ tịch Viện
Hàn lâm Nghệ thuật Nga.**

(Bản dịch của Thúy Toàn)

*Cảm xúc chủ đạo của bài thơ (điệp khúc “Tôi yêu em”):

+ Lời giã biệt từ một tình yêu không thành.

+ Cũng là lời giải bày về một tình yêu mãnh liệt, sôi nổi, nồng nàn, trong sáng, cao thượng.

***Kết cấu:**

+ Bốn dòng thơ đầu: Tình yêu đắm say, mãnh liệt và sự ghì nén cảm xúc.

+ Bốn dòng thơ cuối: Những cung bậc tâm trạng và lời khẳng định tình yêu chân thành, đắm thắm.

1. **Bốn câu đầu:**

a. **Dòng thơ 1-2:**

Tôi yêu em đến nay chừng có thể

Ngon lửa tình chưa hẳn đã tàn phai,

(Tôi đã yêu em: tình yêu vẫn, có lẽ

Chưa tắt hẳn trong tâm hồn tôi;

- Tình yêu nồng nàn, cháy bỏng, rục rủa yêu thương:

+ ***“Tôi yêu em”*** (tôi đã yêu em): lời thổ lộ tình yêu lãng mạn, nồng nàn, tràn đầy yêu thương.

Đại từ nhân xưng ***“tôi-em”*** diễn tả chính xác mối quan hệ vừa gần, vừa xa, vừa rụt rè, vừa đắm thắm của nhân vật trữ tình.

+ ***“Ngon lửa tình”***: hình ảnh ẩn dụ, (chỉ có trong thơ dịch) diễn tả tình yêu cháy bỏng, mãnh liệt, nồng nàn.

+ Các từ ngữ ***“chừng có thể”, “chưa hẳn”*** và ***dấu hai chấm đặt giữa câu*** thơ tạo giọng điệu ngập ngừng.

Nhịp đập của trái tim yêu đắm say.

Những băn khoăn, còn nhiều điều khó nói của mối tình đơn phương.

- Tình yêu âm ỉ cháy, dai dẳng, vững bền:

+ ***“đã”*** (quá khứ) – ***“vẫn”*** (hiện tại) – ***“có lẽ”*** (tương lai): Tình cảm say mê, sâu đậm, bền vững theo thời gian.

+ ***“chưa hẳn đã tàn phai”*** (chưa tắt hẳn): Tình yêu ấy không bao giờ phai nhạt như ngọn lửa âm ỉ cháy.

- Ngôn từ giản dị, trong sáng nhưng vẫn gợi lên một tình yêu chân thành, bền vững đắm say.

Lời thú nhận tình yêu chân thành, bền bỉ của một trái tim chung thủy.

2. **Dòng 3 – 4:**

Nhưng không để em bận lòng thêm nữa

Hay hồn em phải gọn bóng u hoài

(Nhưng hãy để nó không làm phiền em thêm nữa.

Tôi không muốn em buồn vì bất cứ điều gì.)

- Mạch thơ đột ngột chuyển đổi ("*Nhưng*") ngăn lại dòng thác cảm xúc yêu thương đang dâng trào → từ đắm say sang suy tư sâu lắng.

- Mâu thuẫn giằng xé trong tâm hồn giữa tình cảm và lý trí.

+ Tình cảm vẫn hướng về em, yêu em tha thiết.

+ Lý trí mách bảo nên dừng bước trước người yêu.

- Ghìm nén cảm xúc, nhủ lòng phải dứt khoát dừng lại tình yêu:

+ Từ "*không*" mang tính phủ định, tạo âm điệu dứt khoát, cần phải dừng lại tình yêu.

• "*không để em bận lòng*" (không muốn làm phiền em thêm nữa).

• (không) để em "*u hoài*" (không muốn em buồn vì bất cứ lẽ gì).

+ Điều quan trọng nhất là sự thanh thản trong tâm hồn em. Lý do dừng lại tình yêu đầy dịu dàng, trân trọng và cao thượng. Ghìm nén tình cảm cũng vì quá yêu em.

Tâm hồn cao đẹp của nhà thơ: một trái tim yêu cao thượng, nhân hậu, vị tha.

⇒ **Bốn dòng thơ đầu: Lời thơ giản dị, trong sáng, tinh tế:**

- Tình yêu chân thành, nồng nàn, say đắm.

- Biết vượt qua cái tôi cá nhân để mang lại sự thanh cao cho người mình yêu. Một trái tim yêu nhân ái, cao thượng, vị tha.

2. Bốn dòng thơ sau:

a. Dòng thơ 5 – 6:

Tôi yêu em âm thầm, không hi vọng,

Lúc rút rè khi hậm hực lòng ghen

(Tôi đã yêu em lặng thầm, vô vọng,

Bị giày vò khi bởi sự rút rè, khi bởi nỗi ghen tuông.)

- Tình yêu vẫn mãnh liệt, con tim không tuân theo mệnh lệnh của lý trí:

+ Điệp khúc "*Tôi yêu em*" (tôi đã yêu em): điệp khúc trái tim, điệp khúc của yêu thương tuôn trào mãnh liệt.

+ Nhịp thơ nhanh hơn, dồn dập hơn: diễn tả cung bậc tâm trạng buồn nhưng cứ cuộn trào một tình yêu như ngọn lửa đang bùng cháy.

- Nhân vật trữ tình thổ lộ các cung bậc cảm xúc như vỡ òa:

+ Cấu trúc câu theo thể bị động "*Bị giày vò khi bởi... khi bởi...*"

(*lúc... khi*) nhấn mạnh những biến động phức tạp, đầy sóng gió trong tâm hồn đang yêu.

+ Các cung bậc cảm xúc:

“*âm thầm*” (lặng thầm)

“*không hi vọng*” (vô vọng)

“*rụt rè*”

“*hậm hực lòng ghen*” (ghen tuông)

Tình yêu âm thầm với nỗi đau khắc khoải, với niềm tuyệt vọng sâu xa, với sự rụt rè khổ sở, với lòng ghen tuông giày vò.

Bộc lộ thành thật tất cả những góc khuất tận đáy sâu tâm hồn: yêu thương cháy bỏng, yếu đuối, bất lực trong tình yêu nhưng sáng lên giá trị nhân văn.

a. **Dòng 7 - 8:**

Tôi yêu em, yêu *chân thành* *đằm thắm*

Cầu em được người tình như tôi đã yêu em

(Tôi (đã) yêu em *chân thành* như thế đó, *dịu dàng* như thế đó,

Cầu trời cho em được người khác yêu thương cũng như thế.)

- Lời khẳng định tình yêu “*chân thành*”, “*đằm thắm*” (dịu dàng): dành tặng những gì đẹp nhất cho người mình yêu, là cái gốc của tấm lòng cao thượng.

- Dòng thơ cuối vút sáng giá trị nhân văn với lời chúc phúc vị tha cao thượng: cầu cho người khác yêu thương em như tôi đã yêu em.

+ “*Cầu*” (cầu trời): cầu mong, nguyện cầu, là tiếng nói chân thành tự đáy con tim.

+ Ẩn chứa nỗi niềm tiếc nuối, xót xa nhưng không bi lụy.

- Là lời tỏ tình đầy kiêu hãnh, tự tin về một tình yêu chân thành, nghiêm túc, cháy bỏng.

- Tấm lòng nhân ái, cao thượng, vị tha.

⇒ **Bốn dòng thơ sau: *Lời thơ giản dị, trong sáng, tinh tế; Điệp ngữ “Tôi yêu em”:***

- Khẳng định tình yêu chân thành đằm thắm.

- Làm nổi bật nét đẹp “văn hóa tình yêu” và sáng ngời nhân cách cao đẹp của nhà thơ.

III. TỔNG KẾT:

1. Nghệ thuật:

- Ngôn ngữ thơ giản dị, trong sáng, hàm súc.
- Giọng điệu thơ chân thực, sinh động, thể hiện nhiều cảm xúc khác nhau.
- Cấu tứ bài thơ chặt chẽ.

2. Nội dung:

- “Tôi yêu em” thấm đượm nỗi buồn của một mối tình vô vọng nhưng là nỗi buồn trong sáng của một tâm hồn yêu đương chân thành, mãnh liệt, cao thượng, vị tha, nhân ái.
- Bài thơ vụt sáng giá trị nhân văn cao đẹp.

MỘT SỐ LỜI BÌNH

VỀ BÀI THƠ “TÔI YÊU EM” (PU-SKIN)

- “Tình yêu là văn hoá cao cấp của nhân loại. Chỉ cần xem xét một người đang yêu ra sao, ta có thể kết luận người ấy là người như thế nào...” (Biêlinxki).
- “**Tôi yêu em** thể hiện cái chung của loài người trong những hình thức sinh động...” (Biêlinxki).
- “**Tôi yêu em** và **Một chút tên tôi đối với nàng** là hai bài thơ tình hoàn hảo và hay tới mức chỉ riêng hai bài này cũng đủ để thừa nhận tác giả của chúng ta là nhà thơ vĩ đại...” (Gôrôđétxki).

KĨ NĂNG SỐNG

BÀI HỌC ỨNG XỬ TRONG TÌNH YÊU

- Tình yêu là sự tự nguyện từ hai phía.
- Tình yêu phải xuất phát từ những tình cảm chân thành, say đắm, mãnh liệt và vị tha.
- Trong tình yêu, phải có thái độ tôn trọng tình cảm của người mình yêu.
- Ghen tuông chỉ dẫn con người đến sự mù quáng, thấp hèn.
- Cần phải có thái độ ứng xử văn hóa trong tình yêu nói riêng và cuộc sống nói chung : tôn trọng người yêu (người khác) và vị tha, nhân hậu, cao thượng trong tình yêu (trong cuộc sống).
- Tình yêu đơn phương, vô vọng không đồng nghĩa với hận thù, “đáp đũa” mà trái lại nên “Cầu em được người tình như tôi đã yêu em”. Nếu người mình yêu tìm được hạnh phúc thì nên chúc mừng và cầu mong cho tình yêu của họ mãi vững bền. Đó chính là thái độ sống đẹp của những người có văn hóa.

IV. BÀI TẬP VẬN DỤNG:

- 1. Vì sao nói “*Tôi yêu em*” là nỗi buồn sáng trong của trái tim chân thành, mãnh liệt, vị tha Pu-skin?**
- 2. Nếu được đề xuất một nhan đề cho bài thơ “*Tôi yêu em*”, em sẽ đặt nhan đề gì? Vì sao?**
- 3. Giả sử em là cô gái trong bài thơ, em sẽ xử sự như thế nào trước những lời yêu chân thành như thế?**
- 4. Sau khi học xong bài thơ, em rút ra được bài học gì cho bản thân về thái độ ứng xử trong tình yêu?**
- 5. Tìm và đọc một số bài thơ tình thể hiện thái độ ứng xử nhân văn trong tình yêu.**
- 6. Tìm những nét tương đồng trong tình yêu ở “*Tôi yêu em*” (Pu-skin) với “*Tương tư*” (Nguyễn Bính).**

////////////////////////////////////